

Memo

In maart 2018 begint de ontwikkelfase van curriculum.nu. Tijdens deze ontwikkelfase worden 'bouwstenen' ontwikkeld die in een volgende fase worden gebruikt om geactualiseerde kerndoelen en eindtermen voor het primair en voortgezet onderwijs te formuleren. Vanuit de verschillende hbo sectoren willen wij graag een aantal aandachtspunten voor de ontwikkelteams meegeven die van belang zijn voor de aansluiting naar het hbo onderwijs. In dit visiedocument worden daarvoor drie generieke aandachtspunten meegegeven die als essentieel worden gezien voor een goede doorstroom naar het hbo.

1) Uitstekende basisvaardigheden

Leerlingen uit het voortgezet onderwijs die doorstromen naar het hbo moeten de basisvaardigheden met betrekking tot rekenen en taal uitstekend beheersen. Daarnaast is Engelse taalbeheersing gezien de internationale publicaties die gebruikt worden en in verband met internationalisering van onderwijs van steeds groter belang.

2) Bildung en 21st century skills

In het hbo wordt een groot beroep gedaan op het leervermogen en de reflectieve kwaliteiten van studenten. Dat vraagt in het voortgezet onderwijs om aandacht voor *Bildung* oftewel persoonlijke en maatschappelijke vorming zodat leerlingen zich bewust zijn van hun eigen kwaliteiten en leerbehoeften. Dit is ook van belang voor een optimaal gebruik van de keuzeruimte die hoort bij het gepersonaliseerd leren, dat in het hbo steeds meer voet aan de grond krijgt. Naast persoonsvorming vraagt ook de ontwikkeling van vaardigheden (de 21st century skills) nadrukkelijk om veel ruimte in het curriculum van het voortgezet onderwijs.

3) Vakoverstijgend leren

In het hbo staat een integrale, interdisciplinaire benadering van vraagstukken uit de praktijk centraal. Leerlingen moeten daarom in het voortgezet onderwijs al leren om met thema's te werken, moeten zelfstandig aan kennisverwerving kunnen doen, al samenwerkend tot een oplossing c.q. uitwerking van een vraagstuk kunnen komen en hierover in enige vorm kunnen rapporteren en erover reflecteren. Het is belangrijk dat studenten al ervaring hebben met deze manier van leren en toetsen, dat ze hebben geoefend met vak overstijgend werken. Vaardigheden als samenwerken, analyseren en creatief denken zijn daarbij belangrijk. Het profielwerkstuk is hiervan een goed voorbeeld, waarin een interdisciplinaire aanpak wordt geoefend. In het curriculum van het voortgezet onderwijs zou echter meer ruimte gemaakt moeten worden voor integratie van de ontwikkeling van vaardigheden met kennisverwerving, waarbij aan de praktijk ontleende actuele vraagstukken leidend zijn. Denk bijvoorbeeld aan klimaatverandering, omgaan met big data, ondernemerschap, vergrijzing, etc. Dit geeft ook mogelijkheden leerlingen kennis te laten maken met typerende vraagstukken voor vervolgopleidingen in het hbo.